

Ålands lagtings beslut om antagande av **Landskapslag om Ålands gymnasiemyndighet**

I enlighet med lagtingets beslut föreskrivs:

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §

Ålands gymnasiemyndighets uppdrag

Ålands gymnasiemyndighet har i uppgift att ordna allmänbildande och yrkesinriktad gymnasieutbildning och annan utbildning på gymnasienivå enligt gymnasielagen (:) för Åland och fri bildning enligt principen om livslångt lärande enligt landskapslagen (1999:53) om folkhögskoleutbildning vid skolorna Ålands lyceum, Ålands yrkesgymnasium och Ålands folkhögskola.

Ålands gymnasiemyndighet kan bedriva service- och produktionsverksamhet och kan utföra beställningsuppdrag som stöder utbildningen. Service- och produktionsverksamheten får dock endast bedrivas i syfte att ge studerande sådan praktisk undervisning som en utbildning förutsätter. Ålands gymnasiemyndighet kan även producera kompetenshøjande utbildning för arbets- och näringslivets behov.

2 §

Ålands gymnasiemyndighets ställning och ledning

Ålands gymnasiemyndighet är underställd Ålands landskapsregering. Myndigheten leds av en styrelse.

Vid myndigheten ska det finnas en förvaltningschef samt en rektor vardera för Ålands lyceum, Ålands yrkesgymnasium och Ålands folkhögskola.

Landskapsregeringen beslutar vart fjärde år om övergripande utbildningspolitiska målsättningar för verksamheten. Styrelsen rapporterar årligen till landskapsregeringen om verksamheten och dess måluppfyllelse i verksamhetsberättelsen.

2 kap. Styrelsen

3 §

Styrelsen

Landskapsregeringen tillsätter styrelsen för Ålands gymnasiemyndighet och utser en ordförande och en viceordförande för styrelsen. Styrelsen ska bestå av minst fem och högst sju ledamöter samt personliga ersättare för dem.

Styrelseledamöterna ska företräda mångsidig sakkunskap om samhälls- och näringslivet och ska ha sakkunskap inom myndighetens samtliga utbildningsområden. Styrelsens ordförande, viceordförande och övriga medlemmar och ersättare får inte vara anställda av Ålands gymnasiemyndighet. Mandatperioden för styrelsen är fyra år.

Styrelsen ska bereda företrädare för lärare och övrig personal och studerande möjlighet att delta i styrelsemöten med yttranderätt. Styrelsen kan kalla sakkunniga att delta i styrelsens möten.

Landskapsregeringen beslutar om arvode för styrelsens ledamöter.

Landskapsregeringen kan på ansökan av styrelsen eller en ledamot eller ersättare befria styrelsen eller en ledamot eller ersättare från uppdraget innan mandatperioden gått ut.

Landskapsregeringen får skilja en ledamot eller en ersättare från sitt uppdrag endast om

1) ledamoten eller ersättaren inte längre förmår fullgöra sitt uppdrag på behörigt sätt, eller

2) ledamoten eller ersättaren fortgående eller på ett väsentligt sätt bryter mot sin tjänsteplikt eller försummar den fortgående eller på ett väsentligt sätt.

På styrelsens verksamhet ska allmänna förvaltningsbestämmelser tillämpas och för ledamöterna ska straffrättsligt tjänsteansvar gälla i enlighet med det som föreskrivs i någon annan lag.

4 §

Styrelsens uppgift

Styrelsen är Ålands gymnasiemyndighets högsta förvaltningsorgan. Styrelsen ansvarar för ledningen och utvecklingen för utbildningen och övriga verksamheter vid Ålands gymnasiemyndighet.

Styrelsens uppgift är att

- 1) årligen tillställa landskapsregeringen ett budgetförslag,
- 2) besluta om den interna fördelningen av budgetanslagen och det interna budgetansvaret inom ramen för de riktlinjer landskapsbudgeten anger,
- 3) årligen tillställa landskapsregeringen en verksamhetsberättelse,
- 4) besluta om principer för avgifter som ska uppbäras i enlighet med 111 § i gymnasielagen för Åland med beaktande i tillämpliga delar av landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet,
- 5) anta reglemente för Ålands gymnasiemyndighet i enlighet med 7 §,
- 6) anta styrdokument, instruktioner och handlingsplaner,
- 7) till landskapsregeringen avge underlag för dimensionering av studieplatser,
- 8) besluta om läsårets arbetstid för studerande och lärare,
- 9) utse och säga upp förvaltningschef och rektorer samt utse ställföreträdare för rektorer och förvaltningschef,
- 10) anta och skicka landskapsregeringen för kännedom en plan för genomförande av utbildning som förbereder för examensutbildning, läroplan och examensplaner enligt 22, 35 och 54 §§ i gymnasielagen för Åland, 13 § i landskapslagen om folkhögskoleutbildning samt anta och skicka landskapsregeringen för kännedom antagna kursplaner enligt 14 § i landskapslagen om folkhögskoleutbildning,
- 11) besluta i övriga ärenden som enligt denna lag ankommer på styrelsen eller är av principiell karaktär.

Styrelsen kan delegera avgränsade uppgifter som avses i 2 mom. 6 och 11 punkterna.

Övriga frågor ska avgöras av förvaltningschefen, om inte annat är föreskrivet i lag eller förordning eller styrelsen har beslutat något annat. Har i en lag eller i en förordning föreskrivits att en viss uppgift ankommer på förvaltningschefen eller en rektor får styrelsen inte ta över den uppgiften.

Styrelsen ska i enlighet med 108 § i gymnasielagen för Åland höra de studerande innan beslut fattas i ärenden som gäller undervisningen eller som annars väsentligt påverkar de studerandes ställning.

5 §

Beslutsfattandet i styrelsen

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordförande eller viceordförande. Styrelsen ska sammankallas för behandling av ett visst ärende då

förvaltningschefen, en rektor eller minst tre av styrelsens medlemmar begär det.

Styrelsen är beslutför när fler än hälften av antalet medlemmar är närvarande, bland dem ordförande eller viceordförande. Beslut fattas med enkel majoritet. Faller rösterna lika avgör ordförandens röst, utom vid personval då lotten avgör.

Styrelsen avgör ärenden på föredragning av förvaltningschefen eller hans eller hennes ställföreträdare. Ärenden som rör förvaltningschefen föredras av styrelsens ordförande. Över styrelsens sammanträden förs protokoll, vilka justeras på det sätt som styrelsen bestämmer.

3 kap. Gymnasiemyndighetens ledning och förvaltning

6 §

Ålands gymnasiemyndighets förvaltning

Ålands gymnasiemyndighet ska ha behövlig administrativ förvaltning avseende ekonomiförvaltning, personalfrågor, fastighetsärenden, informationsteknik- och säkerhet, studerandantagning, kvalitetssäkring, marknadsföring och information.

7 §

Reglemente för Ålands gymnasiemyndighet

I reglementet för Ålands gymnasiemyndighet ska meddelas närmare bestämmelser om myndighetens och skolornas interna organisation, sammanträdes- och förvaltningsförfarande, delegering av myndighetsutövning, ansvarsfördelning samt riktlinjer för myndighetens och skolornas interna arbete.

8 §

Förvaltningschef

Förvaltningschefen ansvarar för ledningen och utvecklingen av Ålands gymnasiemyndighet och beslutar om ärenden som gäller myndigheten och som enligt 4 och 7 §§ inte ska beslutas av någon annan. Förvaltningschefen företräder i dessa ärenden myndigheten.

Till förvaltningschefens ansvarsområden hör den allmänna förvaltningen, ekonomin, personalfrågor, fastighetsärenden, informationsteknik, kvalitetssäkring av den administrativa verksamheten, marknadsföring och information.

Förvaltningschefen bereder, föredrar och verkställer ärenden som behandlas i styrelsen.

Förvaltningschefen anställer och säger upp personal.

Förvaltningschefen kan delegera uppgifter, om inte något annat är särskilt föreskrivet.

9 §

Rektorer

Rektorerna för Ålands lyceum, Ålands yrkesgymnasium och Ålands folkhögskola ansvarar för ledningen och utvecklingen av Ålands gymnasiemyndighet under förvaltningschefen. Varje rektor ska inom sitt ansvarsområde och i samförstånd se till att verksamheten bedrivs effektivt, lagenligt och i överensstämmelse med skolans uppdrag.

Rektor anställer och säger upp personal i tillfälliga anställningsförhållanden som varar högst ett år.

Varje rektor ansvarar inom sitt område för

- 1) den pedagogiska ledningen och utvecklingen,

2) personal, ekonomi och budget i enlighet med vad som anges i reglementet,

3) beslut i ärenden som enligt grunderna för rektors ansvar åligger dem samt för att i sådana frågor företräda Ålands gymnasiemyndighet.

En rektor kan delegera uppgifter, om inte något annat är särskilt föreskrivet. Rektor kan i sitt uppdrag bistås av en eller flera biträdande rektorer.

10 §

Tryggandet av de studerandes påverkansmöjligheter

De studerande vid lycéet, yrkesgymnasiet och folkhögskolan utgör var sin studerandekår. En studerandekår väljer ett studeranderåd för ett läsår. Studeranderådet ska främja studierna och de studerandes situation vid skolorna och kan framföra förslag till rektor och avge utlåtanden samt ordna aktiviteter för att stärka de studerandes samhörighet.

Studeranderådet väljer inom sig en ordförande och en viceordförande och beslutar om antalet medlemmar i efterföljande studeranderåd. Studeranderådet utarbetar stadgar för studeranderådets verksamhet som fastställs av rektor.

Studerandekårerna får årligen för sin verksamhet ett anslag som fastställs i Ålands gymnasiemyndighets budget. För studeranderåden ska det finnas en studeranderådshandledare med uppgift att stöda och handleda studeranderåden i dess uppdrag.

Skolorna ska utöver studerandekårsverksamheten även på annat sätt säkerställa de studerandes möjligheter att delta och påverka i frågor som gäller verksamheten vid Ålands lyceum, Ålands yrkesgymnasium och Ålands folkhögskola och gällande beslut som rör de studerande och påverkar deras ställning. Skolorna ska informera de studerande om vilka sätt de har att delta och påverka.

4 kap.

Personal

11 §

Anställningsförhållanden

Vid Ålands gymnasiemyndighet kan finnas personal i offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande.

Om inte något annat bestäms i denna lag eller landskapsregeringen beslutar annat handhar Ålands gymnasiemyndighet de uppgifter som rör Ålands gymnasiemyndighets anställda och som enligt tjänstemannalagen (1987:61) för landskapet Åland ankommer på landskapsregeringen. Tjänster inrättas och indras av styrelsen efter att landskapsregeringens utlåtande inhämtats. För de tjänster som Ålands gymnasiemyndighet har för avsikt att inrätta eller indra ska behovsutredningar som sammanställts enligt tjänstemannalagen överlämnas till landskapsregeringen i samband med Ålands gymnasiemyndighets budgetförslag. Landskapsregeringen ska avge utlåtande efter att förslaget till budget överlämnats till lagtinget och senast en månad efter att lagtinget fastställt budgeten. Om styrelsen har för avsikt att fatta beslut om inrättande eller indragning inom gällande budget kan behovsutredningen överlämnas vid en annan tidpunkt och landskapsregeringen ska avge utlåtande inom tre månader.

Beslut om förflyttning eller omplacering av personal i anställningsförhållande inom Ålands gymnasiemyndighet fattas av styrelsen, medan beslut om förflyttning eller omplacering av personal i anställningsförhållande till och från en annan landskapsmyndighet eller landskapsinrättning samt om permittering fattas av landskapsregeringen. En förflyttning eller omplacering av personal i anställningsförhållande till och

från en annan landskapsmyndighet eller landskapsinrättning kräver samtycke av Ålands gymnasiemyndighet. Beslut om beviljande av tjänstledighet och tiden för tjänstledigheten fattas enligt prövning, om inte något annat följer av särskilda bestämmelser eller landskapets tjänstekollektivavtal.

Styrelsen får säga upp rektorerna och förvaltningschefen, förutom på de grunder som allmänt gäller uppsägning av landskapets tjänstemän, när det med hänsyn till tjänstens natur finns ett godtagbart och motiverat skäl till uppsägningen. Uppsägningen får ske så att anställningen upphör med omedelbar verkan. I ett sådant fall har den som blir uppsagd rätt till en ersättning som motsvarar lönen för uppsägningstiden.

12 §

Tjänster

Tjänsterna som förvaltningschef och rektor tillsätts för en viss tid. För förvaltningschef och rektor ska det finnas ställföreträdare.

Vid myndigheten ska finnas det antal tjänster som lärare som Ålands gymnasiemyndighets studerandeantal och timantal förutsätter samt ett behövligt antal övrig personal.

13 §

Behörighetskrav

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning utfärda bestämmelser om behörighetsvillkor för förvaltningschef, rektor och lärare och andra tjänster.

Om det finns särskilt vägande skäl kan landskapsregeringen på ansökan bevilja undantag från de särskilda behörighetsvillkoren för reglerade yrken för en enskild tjänst.

14 §

Anställningsvillkor

Angående anställningsvillkor för tjänstemän gäller vad som överenskommits i tjänstekollektivavtal. För tjänstemän vid Ålands gymnasiemyndighet gäller, förutom denna lags bestämmelser, vad som särskilt är föreskrivet om landskapets tjänstemän.

15 §

Tystnadsplikt och utlämnande av uppgifter

Bestämmelser om sekretess, tystnadsplikt och behandling av och utlämnande av uppgifter finns i 10 kap. i gymnasielagen för Åland.

5 kap.

Övriga bestämmelser

16 §

Elektronisk anslagstavla

Ålands gymnasiemyndighet ska ha en elektronisk anslagstavla på sin webbplats. Vid tillkännagivandet på anslagstavlan ska bestämmelserna om offentlig delgivning i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland iaktas i tillämpliga delar.

Den elektroniska anslagstavlan ska vara lättillgänglig och kunna särskiljas från övrigt innehåll på webbplatsen. Ålands gymnasiemyndighet ska i sina lokaler eller på någon annan plats ge allmänheten möjlighet att ta del av innehållet på den elektroniska anslagstavlan.

17 §

Rättelseyrkande och besvär

Bestämmelser om rättelseyrkande finns i förvaltningslagen för landskapet Åland.

Ett beslut som utbildningsanordnaren fattat med anledning av ett rättelseyrkande får överklagas genom besvär hos Ålands förvaltningsdomstol. Ett beslut som landskapsregeringen fattat med stöd av denna lag får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen.

18 §

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2026.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Bestämmelserna i 54 och 55 §§ i landskapslagen (2011:13) om gymnasieutbildning om styrelsen och om styrelsemöten och 4 och 5 §§ i landskapslagen om Ålands folkhögskola om direktion och direktionsmöten ska tillämpas till dess att landskapsregeringen utsett en ny styrelse enligt 3 § i denna lag. Med avvikelse från 3 § 2 mom. ska en ny styrelse där sakkunskap om fri bildning ingår utses senast inom tre månader från denna lags ikraftträdande.

Anställningsförhållandet för dem som är ordinarie anställda i arbetsavtalsförhållande och tjänsteförhållande vid Ålands folkhögskola och anställningsförhållandet för dem som är visstidsanställda i ett anställningsförhållande som fortgår vid tidpunkten för denna lags ikraftträdande överflyttas utan avbrott till Ålands gymnasiemyndighet.

Den som när denna lag träder i kraft innehar en tjänst vid Ålands folkhögskola är fortsatt behörig för tjänsten då anställningsförhållandet övergår till Ålands gymnasiemyndighet.

Den vars anställningsförhållande övergår till Ålands gymnasiemyndighet gör det med bibehållande av de pensionsförmåner som följer av den anställning från vilken personen förflyttas, dock med beaktande av vad om anställning vid landskapet är särskilt stadgat och vad villkoren i berörda anställdas anställningsförhållanden avtalas. Anställningsförhållandet för innehavaren av tjänsten som rektor för Ålands folkhögskola övergår i form av ordinarie tjänsteförhållande till Ålands gymnasiemyndighet.

Ålands gymnasiemyndighet övertar vid ikraftträdandet av denna lag som avtalspart de gällande avtal som ingåtts av Ålands folkhögskola.

Mariehamn den 15 april 2026

Jörgen Pettersson
talman

Marcus Måtar
vicetalman

Pernilla Söderlund
vicetalman